

มาตรา ๔๘ คำกล่าวหาตามมาตรา ๔๗ ~~ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ~~
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา
- (๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดตามข้อกล่าวหา พร้อมพยานหลักฐานหรือ
อ้างพยานหลักฐาน

(๔) ลายมือชื่อผู้กล่าวหา

ผู้กล่าวหาจะเป็นผู้เสียหายหรือมิใช่ผู้เสียหายก็ได้ และคำกล่าวหาไม่ระบุพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง
ก็ได้

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ และจะส่งด้วยวิธีใด ๆ ที่
จะให้คำกล่าวหานั้นถึงสำนักงานก็ได้ ในกรณีที่ทำด้วยวาจา ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน
ไต่สวนที่จะบันทึกรายละเอียดไว้ให้ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง

ให้สำนักงานจัดให้มีระบบในการจดแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาไว้ในทะเบียนที่รักษาไว้เป็น
ความลับ และไม่ว่ากรณีใดจะเปิดเผยทะเบียนดังกล่าวมิได้ และให้ลบชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาออกจาก
หนังสือกล่าวหา

หนังสือกล่าวหาที่ไม่ปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ถ้ามีรายละเอียดตาม (๓) แล้ว
คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะปฏิเสธไม่รับไว้พิจารณาไม่ได้

มาตรา ๖๘ เมื่อได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาตามมาตรา ๖๖ แล้ว ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาได้
รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว ก่อนชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิเข้าตรวจดูพยานหลักฐานในสำนวนการ
ไต่สวนหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นได้ เพื่อประกอบกรชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่เป็นคำกล่าวหา บันทึก
ปากคำบุคคลหรือบันทึกความเห็นหรือพยานหลักฐานใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามข้อกล่าวหาของผู้ถูก
กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูไม่ได้

ในกรณีพยานหลักฐานใดถ้าเปิดเผยแล้วอาจทำให้มีผลกระทบต่อความปลอดภัย ของ
บุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะในฐานะใดๆ หรือจะกระทบต่อสาระสำคัญของสำนวนการไต่สวน
-หรือจะทำให้การไต่สวนไม่มีประสิทธิภาพ หรือพยานหลักฐานนั้นปรากฏข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นเอกสารลับ
ของทางราชการ ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูพยานหลักฐานนั้นไม่ได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะขอให้
พนักงานไต่สวนสรุปสาระสำคัญของพยานหลักฐานดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เปิดเผยชื่อตำแหน่งและที่อยู่ของบุคคล
หรือพยานบุคคลดังกล่าว

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเข้าตรวจดูหรือคัดสำเนาพยานหลักฐานให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (ควรชี้แจงน้ำหนักระหว่างสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา กับสิทธิของพยานและ

ผู้กล่าวหา จะหาวิธีใดทำให้เกิดสมมุติ) (อาจต้องเขียนคุ้มครองว่าผู้กล่าวหาจะไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี เพราะเหตุที่ได้กล่าวหา เว้นแต่จะได้กล่าวหาโดยรู้ว่าเป็นเท็จ)

มาตรา ๖๙ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหาให้มีสิทธินำ หมายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นตามมาตรา ๖๖ และในการไต่สวน หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ ทางการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนต่อไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูก กล่าวหาเพื่อพิจารณาย้ายผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งเป็นการชั่วคราวหรือสั่งพักราชการหรือพักงานตาม ควรแก่กรณี เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้ สั่งย้ายผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งเป็นการชั่วคราว พักราชการหรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนปรากฏ ว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่ง ให้ผู้ถูกกล่าวหากลับเข้าดำรงตำแหน่ง กลับเข้ารับราชการหรือทำงานในตำแหน่งเดิม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องวินิจฉัยหรือมีความเห็นให้แล้วเสร็จภายใน หกเดือนนับแต่วันที่ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชา เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่มี คำวินิจฉัยหรือมีความเห็น ให้ผู้บังคับบัญชายกเลิกคำสั่งพักราชการหรือพักงานนั้น

(รวมการไปชมชูพยานด้วย ต้องมีเวลาจำกัด) ย้ายไปอยู่หมวดเจ้าหน้าที่
ของรัฐทั่วไป

มาตรา ๗๑ เพื่อประโยชน์ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจนำพยานหลักฐานที่ได้ จากการไต่สวน หรือพยานหลักฐานที่ได้มาจากคำให้การของศาลต่างประเทศคดีใดคดีหนึ่ง มาใช้เป็น พยานหลักฐานประกอบสำนวนการไต่สวนที่เกี่ยวข้องได้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการมีได้ พยานหลักฐานดังกล่าวมาประกอบพิจารณาจะไม่อาจทราบถึงข้อเท็จจริงเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (ต้องมีกฎหมายหรือเงื่อนไข ไม่ใช่ไปเที่ยวได้ หยิบอะไรมาใช้เป็นพยานได้หมด (อยากได้เพียงข้อมูลเพื่อเริ่มต้น) (หลักการนี้อาจขัดรัฐธรรมนูญ เพราะผู้ถูก กล่าวหาไม่มีโอกาสโต้แย้ง)

มาตรา ๗๒ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าพยานหลักฐานใดในสำนวน การไต่สวนซึ่งต้องอ้างอิงในภายหลังจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาสืบพยานในภายหลัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณา

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบประจําชั้นอุทธรณ์มาอยู่ประจําชั้นฎีกา รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของฎีกา มาตรา ๒๗๖ (๖) ประกอบกับ มาตรา ๒๗๖ (๖) ผู้ดีรงอำนาจ) (ลองเอากฎหมายที่ว่านั้นมาดูหน่อย)

มาตรา ๗๓ เมื่อดำเนินการไต่สวน รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนการไต่สวน เสนอคณะต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วยโดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา (จะรู้ตัวผู้กล่าวหาไปหรือไม่)
- (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการไต่สวน
- (๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

ให้มีการเมื่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. เรียกประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาสำนวนการไต่สวนเพื่อมีมติโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนการไต่สวน เว้นแต่จะได้มีการนัดหมายให้มีการประชุมทุกวันอยู่แล้วและมีเรื่องอื่นค้างพิจารณาอยู่ ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาภายในสามสิบห้าวัน

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้กับการจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนตามลำดับที่ได้รับสำนวนนั้น แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเรื่องใดกระทบถึงประโยชน์ของรัฐหรือประชาชนอย่างร้ายแรง จะหยิบยกขึ้นพิจารณาก่อนก็ได้

(มีการกำหนดเวลาใน ม. ๓๘/๙ แล้ว)

เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน หรือองค์คณะพนักงานไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมีมติให้คณะกรรมการไต่สวน หรือองค์คณะพนักงานไต่สวนชุดเดิมแล้วแต่กรณี หรือแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนหรือองค์คณะพนักงานไต่สวนชุดใหม่ ทำการไต่สวนเพิ่มเติมแทนก็ได้

น่าจะแยกเป็น ๒ กรณี ๆ ไม่มีมูล ก็แจ้ง กรรมการแต่ละคนทราบ ใครติดใจก็หยิบยกไปทบทวนในคณะกรรมการได้ ส่วนกรณีมีมูล ป.ป.ช. จะพิจารณาทั้งคณะ หรือจะตั้งคณะย่อยเพื่อดู

¹มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

“มาตรา ๒๗ ถ้าอัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานซึ่งอาจต้องอ้างอิงในภายหลังจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาสืบพยานในภายหลัง บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้คำสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ โดยให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป พยานหลักฐานที่ได้จากการสืบพยานดังกล่าวให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ไม่ว่าภายหลังจะมีการฟ้องคดีต่อศาลที่ทำการสืบพยานหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา ๗๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนแล้วมีมติว่า ข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหา นั้นเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูล ความผิด ให้ดำเนินการทางคดีและดำเนินการทางวินัยต่อไป ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามตามมาตรา ๑๐๖ (๑)

(๒) ถ้ามีมูลความผิดวินัย ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๖ (๓)

(๓) ถ้าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สิน—หรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๖

มาตรา ๗๕ ในการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ในความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ (เอาอำนาจอะไรไปทำ) เอาไป รวมกับหมวดที่สร้างขึ้นใหม่เกี่ยวกับการร่วมมือกับต่างประเทศ โดยรวบรวมบทบัญญัติที่เขาอยากได้เกี่ยวกับ อำนาจนอกราชอาณาจักรไปไว้ในที่เดียวกัน)

มาตรา ๗๕/๑^๒ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณามีมติตามมาตรา ๗๔ ว่า ข้อกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐใดมีมูลความผิดทางวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ หากยังมีได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยตาม มติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมี พยานหลักฐานใหม่อันแสดงได้ว่ามิได้มีการกระทำความผิดตามที่กล่าวหา สามารถยื่นเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาบทวินัยดังกล่าวได้

ทั้งนี้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่าเจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจลงมติเพื่อกลับมติ ของตนที่มีขึ้นตามมาตรา ๗๔ ได้ โดยให้ใช้คะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ (เอาไปไว้หลังจากมาตราที่ว่าด้วยการข่มขู่และสั่งให้ผู้บังคับบัญชาแล้ว และเขียนให้ยึดโยงกับการนำ พยานหลักฐานเพิ่มเติมมาให้ ป.ป.ช. ก่อนที่จะส่งฟ้องศาล)

(ถ้าเขามีพยานหลักฐานอันแสดงว่าเขาไม่ได้กระทำความผิดมายื่น ควรให้ยื่นเมื่อไรก็ได้ แม้ ทั้งที่ได้ส่งเรื่องไปให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อลงโทษแล้ว ถ้าป.ป.ช. พิจารณาพยานหลักฐานนั้นแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา

^๒ ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ในผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ลงมติในส่วนวินัยของข้าราชการนั้น ควรจะมีขั้นตอนการกลั่นกรองโดยเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องโดยให้มีผลทางวินัยต่อเมื่อได้มีการรับคำเนนคดีฟ้องของพนักงานอัยการหรือ ได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว เพราะการใช้อำนาจโดยไม่มีกรกลั่นกรองหรือการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จก็อาจเกิดเหตุวิบัติอาภพขึ้นได้ใน อนาคต และควรกำหนดให้ชัดเจนในกฎหมายในกรณีพนักงานอัยการไม่รับดำเนินคดีหรือศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำ พิพากษายกฟ้อง

ไม่ได้กระทำความผิดจริง ก็มีอำนาจกลับคำวินิจฉัยของตัวได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาลงโทษไปแล้ว ก็ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาแก้ไขคำสั่งใหม่ได้) (บพข.ยอมรับว่าทำได้)(มาจากข้อสังเกตร่าง ม. ๖๗)

5 กย 60

บทบัญญัติ ส่วนที่ ๔
การดำเนินงานของไตสวนร่ำรวยผิดปกติ

มาตรา ๗๕/๒ ~~ให้นำความในหมวด ๒ การไตสวน มาใช้บังคับกับการไตสวนและการกล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ไตสวนร่ำรวยผิดปกติ ในหมวดนี้โดยอนุโลม เว้นแต่ในหมวดนี้มีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ (ไข้อย่าง ม. ๖๕ ไปอยู่~~